

Kadernota 2025

Versie: Vastgesteld door Raad

18 Juli 2024

Inkomen en Armoede

Portefeuillehouder: M. Everhardt

Doelstellingen in één oogopslag

Aanpassing indicatoren

Op advies van de auditcommissie zijn we gestart met de aanpassing van de prestatie-indicatoren. De eerste workshops met raadsleden en beleidsambtenaren zijn geweest. De resultaten voor de aanpassing van de indicatoren staan hieronder opgenomen en verwerken we in de begroting 2025.

Doelen/subdoelen	Indicator was	Indicator wordt
Subdoel 1.1 Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	Activiteit Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via onder andere het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website.	Activiteit Stimuleren van het gebruik van de Stadspas en Jeugdfonds Sport en Cultuur door actieve voorlichting via onder andere het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website.
Subdoel 1.1 Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	Indicator 1.1.1 % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling.	Indicator 1.1.1. % kinderen in minimahuishoudens dat in bezit is van een Stadspas. 1.1.2. % kinderen met een Stadspas dat minimaal één keer gebruik heeft gemaakt van de Stadspas.
Subdoel 1.2 Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	Indicator 1.2.1 % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand. 3.1.7. Aantal inwoners met stadspas (Programma Sociaal)	Indicator 1.2.1. % volwassenen in minimahuishoudens dat in bezit is van een Stadspas. 1.2.2. % volwassenen met een Stadspas dat minimaal één keer gebruik heeft gemaakt van de Stadspas.
Subdoel 1.3 Voorkomen en oplossen van schulden	Activiteit 1.3.1 - Organiseren van workshops "ondersteuning thuisadministratie" ter preventie van schulden. 1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer	Activiteit 1.3.1 Aanbieden van schuldhulpverlening aan de inwoners van Diemen 1.3.2 Inzetten van thuisadministratie 1.3.3 Inzetten van budgetbeheer
Subdoel 1.3 Voorkomen en oplossen van schulden	Indicator Geen	Indicator 1.3.1. % nieuwe aanvragen schuldhulpverlening van inwoners die al eens eerder in een problematische financiële situatie zijn terechtgekomen. 1.3.2. % afgesloten trajecten schuldhulpverlening dat succesvol ² is afgerond.

² Succesvol is: (1) oplossing via betalingsregeling of herfinanciering, oplossing via de minnelijke schuldenregeling of oplossing via de wettelijke schuldregeling; (2) Cliënt heeft financiële basis en/of inkomsten zijn gemaximaliseerd.

Nieuwe ontwikkelingen

Sociale werkvoorziening (Pantar)

Sociaal ontwikkelbedrijven richten zich op het aan het werk helpen en houden van mensen met een arbeidsbeperking die niet direct bij reguliere werkgevers aan het werk kunnen. Pantar biedt werk aan voor deze groep en probeert ze waar mogelijk te begeleiden naar reguliere banen. Sociaal ontwikkelbedrijven staan landelijk (financieel) onder druk als gevolg van de loon- en prijsontwikkeling (170K) en het verhoogde minimumloon (25K). We ontvangen € 190.000,- structureel extra van het Rijk ter compensatie. Gevraagd wordt deze extra middelen (€ 190.000) incidenteel hiervoor beschikbaar te stellen. Over de structurele bijdrage en ontwikkelingen gaan we in gesprek met de gemeente Amsterdam en Pantar.

Uitbreiding Stadspasaanbod voor kinderen

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 23 februari 2023 is met algemene stemmen besloten om in te stemmen met de uitbreiding van het Stadspasaanbod voor kinderen. De pilot van 2 jaar loopt af op 31 juli 2025. De begroting is verhoogd voor de periode van de pilot. Afgesproken is dat de evaluatie van de pilot afgerond zal zijn wanneer de pilot afloopt. De jaarkosten werden geschat op € 383.000. Op basis van het verschil in werkelijke kosten tussen 2022 en 2023 is nu de verwachting dat de kosten ongeveer € 315.000 per jaar zullen zijn. De huidige begroting voor 2025 is € 220.000.

Met een incidentele budgetverhoging van € 95.000 in 2025 kan het kindaanbod voortgezet worden tot eind 2025.

Aanpak kinderarmoede

In het coalitieakkoord is afgesproken om extra aandacht te besteden aan minimahuishoudens met opgroeiende kinderen. Naast miniregelingen voor kinderen, zoals de uitbreiding van het Stadspasaanbod voor kinderen, werken we aan een aanpak van kinderarmoede via signalering in het basisonderwijs en doorverwijzing door Ouder Kind Coaches.

We stellen voor om in 2025 incidenteel € 45.000 op te nemen voor de aanpak van kinderarmoede. Daarnaast ontvangen we voor dit doel structureel € 10.000 extra van het Rijk.

Schuldhelpverlening

In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat we schulden willen voorkomen en dat inwoners met schulden snel perspectief krijgen op een schuldenvrij bestaan.

Het kabinet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de branchevereniging voor financiële hulpverleners NVVK en de vereniging van directeuren in het sociaal domein Divosa hebben een plan gemaakt om de schuldhelp in Nederland te versterken. Het plan – de ‘basisdienstverlening schuldhelpverlening’ – leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente uit minimaal dezelfde elementen bestaat.

Het doel is dat alle schuldhelpverleningsorganisaties en gemeenten de basisdienstverlening schuldhelpverlening invoeren. Veel elementen zijn in allerlei gemeenten al in praktijk.

Sommige elementen moeten nog ontwikkeld worden. Andere worden nog onderzocht op effectiviteit. De landelijke afspraken werken we in het derde kwartaal van 2024 uit in een actieplan.

Het Rijk investeert in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. In de Meicirculaire 2024 is voor Diemen structureel een bedrag van € 45.000 beschikbaar gekomen voor schuldhelpverlening. We stellen voor om in 2025 structureel € 45.000 op te nemen voor het invoeren van basisdienstverlening schuldhelpverlening.

Risico's

Aanvulling inkomen alleenverdieners

Een samenloop van regelingen pakt voor een groep alleenverdieners met een combinatie van inkomstenbronnen nadelig uit. Hierdoor ontvangen landelijk ongeveer 6.500 huishoudens onbedoeld een lager besteedbaar inkomen dan een vergelijkbaar huishouden met een volledige bijstandsuitkering. Het Kabinet heeft op Prinsjesdag 2023 bekend gemaakt geld te reserveren voor een tijdelijke regeling voor de periode 2024-2027.

De gemeenten krijgen een decentralisatie-uitkering van in totaal € 89 miljoen, over 2025, 2026 en 2027 samen, ter compensatie van zowel de extra categoriale bijzondere bijstand als de uitvoeringskosten. In de septembercirculaire van 2024 wordt bekend gemaakt hoeveel geld Diemen krijgt.

De verwachting is dat de Belastingdienst vanaf 2028 een structurele oplossing biedt.

Ontwikkeling arbeidsmarktregio

Compensatie lage inkomensvoordeel

Het kabinet heeft besloten om gemeenten te compenseren voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV: de tegemoetkoming die werkgevers kunnen krijgen voor werknemers met een laag inkomen) per 2025. Sociaal ontwikkelbedrijven kunnen het wegvallen van het LIV financieel niet opvangen. Daarom ontvangen gemeenten vanaf 2025 volledige compensatie via het gemeentefonds. Structureel gaat het om € 16,8 miljoen per jaar. We hopen dat de decembercirculaire van 2024 duidelijkheid biedt wat Diemen kan verwachten.

RWC en WSP worden waarschijnlijk samengevoegd

Het kabinet wil dat in alle 35 arbeidsmarktregio's een Werkcentrum komt, zodat mensen en bedrijven door heel Nederland weten waar ze in de buurt kunnen aankloppen voor werk, de juiste scholing of geschikt personeel. Hier kan iedereen zonder afspraak terecht en ondersteuning krijgen, ongeacht hulpvraag of uitkering. Voor de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam betekent dat waarschijnlijk een samenvoeging van het Werkgeversservicepunt (Wsp) en het Regionaal Werkcentrum (RWC).

Er is nog geen planning en opdracht. We houden de ontwikkeling van het Ministerie van SZW in de gaten.

Steunimpuls

Najaar 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra pakket aan armoedemaatregelen om extra ondersteuning te bieden voor wie dat nodig had. Veel van deze maatregelen dragen bij aan duurzame ondersteuning van inwoners met een krappe beurs. Voorjaar 2024 evalueren we deze steunimpuls. Na de zomer informeren we de gemeenteraad. Voortzetting van de maatregelen uit de steunimpuls heeft financiële gevolgen.

In april 2023 zijn de gemeente Diemen en het Armoedefonds gestart met de lokale aanpak van menstruatiearmoede. Het Armoedefonds is aan de slag gegaan met het realiseren van algemene uitgiftepunten en uitgifte via scholen. Bij aanvang van de samenwerking was er één uitgiftepunt in gemeente Diemen actief, de Voedselbank. Eind februari 2024 kwamen we uit op dertien menstruatie-uitgiftepunten. In 2023 en 2024 is incidentele financiële dekking gevonden vanuit de steunimpuls.

In het najaar van 2022 is de gemeente een communicatieoffensief gestart in het kader van de steunimpuls. We hebben informatiemateriaal verbeterd en meer aandacht gegeven aan minimaregelingen via onder meer advertenties, sandwichborden en sociale media. Om het communicatieoffensief voort te zetten, zijn structurele middelen nodig.

De moties 'Vliegende Brigade' en 'Niet-gebruik verder verminderen' hebben geleid tot het plan van aanpak 'Brede aanpak tegen geldzorgen'. Kern is dat inzet nodig is voor de borging van de taken die hieruit voortkomen.

De voortzetting van deze maatregelen uit de steunimpuls willen we opvangen binnen de bestaande budgetten.

Noodhulpbureau

In 2023 is een draagvlakonderzoek uitgevoerd door Stichting Urgente Noden Nederland naar nut, noodzaak, wenselijkheid en haalbaarheid van een noodhulpbureau in Diemen. Zo'n bureau verstrekt giften en desgewenst ook renteloze leningen aan inwoners met acute financiële problemen. Op basis van de uitkomsten van het draagvlakonderzoek heeft SUNN vastgesteld dat er voldoende draagvlak is voor de komst van een noodhulpbureau. We gaan nog een besluit nemen over de komst van een noodhulpbureau in Diemen.

Bijstandsuitkeringen (BUIG)

De Rijksoverheid stelt per gemeente budgetten beschikbaar om bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies in het kader van de Participatiewet, de IOAW, IOAZ en de Bbz 2004 te betalen.

Voor 2023 hebben wij de definitieve beschikking ontvangen. Hieruit blijkt dat de uitkering is vastgesteld op € 7,9 miljoen. Omdat wij in de begroting 2024 en verder rekening hebben gehouden met een uitkering van € 7,1 miljoen, zou dit betekenen dat we het inkomstenbudget met € 800.000 kunnen verhogen. Verwachting is dat Rijk de uitkering voor 2024 wederom verhoogt tot € 8,2 miljoen.

De mutaties met betrekking tot de bijstand werken we verder uit in de Programmabegroting 2025. Er volgt namelijk nog een extra bijstelling van de bijdrage en we moeten de gevolgen voor de bijstandsverstrekking nog nader uitwerken.

Aanpassingen investeringen

Nieuwe investeringen:

Naam investering	Jaar	Investerings-budget
Isoleren Voedselbank	2027	85.000
Vervangen verlichting in LED Voedselbank	2027	25.000

- Isoleren Voedselbank**

We gaan de buitenzijde en vloer van het gebouw isoleren. Hiervoor is een investering van € 85.000 noodzakelijk. Dit draagt bij aan de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen.

- Vervangen verlichting Voedselbank**

Het gebouw waarin de Voedselbank is gehuisvest, wordt verduurzaamd. De bestaande verlichtingsarmaturen inclusief verlichting vervangen we door LED-verlichting. Om dit te realiseren is een investering van € 25.000 noodzakelijk.

Aanpassing investeringen:

Naam investering	Jaar		Investeringsbudget	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Vervangen LBK en afzuiging Voedselbank	2023	2027	40.000	60.000
Plaatsen zonnepanelen Voedselbank	2024	2027	20.000	25.000

- Vervangen luchtbehandelingkast LBK en afzuiging Voedselbank**

De nieuwe investering is hoger dan de oorspronkelijke investering omdat ook afzuiging wordt meegenomen.

Voor een toelichting verwijzen we naar Programma Leefomgeving (aanpassing investeringen). Hierin is een uitgebreide toelichting voor wijzigingen met betrekking tot het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) opgenomen.

Wat gaat het kosten?

Inkomen en armoede	2025	2026	2027	2028
Nieuwe ontwikkeling				
Sociale werkvoorziening (Pantar)	-190	-	-	-
Uitbreiding Stadspas aanbod voor kinderen	-95	-	-	-
Aanpak kinderarmoede	-45	-	-	-
Schuldhelpverlening	-45	-45	-45	-45
Totaal Nieuwe ontwikkeling	-375	-45	-45	-45
Risico				
Aanvulling inkomen alleenverdieners	PM	PM	PM	PM
Ontwikkeling arbeidsmarktregio	PM	PM	PM	PM
Steunimpuls	-	-	-	-
Bijstandsuitkeringen (BUIG)	PM	PM	PM	PM
Totaal Risico	-	-	-	-
Eindtotaal	-375	-45	-45	-45